

In september vond er bij Restaurant OH30 in Weert een benefietlunch plaats waarbij tevens werk van de Oekraïense fotografe Marta Syro werd getoond dat daar tot eind oktober te bezichtigen en te koop was. De opbrengst van de benefiet kwam ten goede aan Art for Ukraine. Momenteel woont de fotografe in Amsterdam waar ze aan enkele projecten werkt. “Een mooie stad, maar in mijn hoofd ben ik vooral in Oekraïne.”

Ze kwam in april naar Nederland. Voor werk, niet zozeer op de vlucht. Marta Syro (27) is afkomstig uit Lviv. “Dat ligt in het westen van Oekraïne, een heel eind van het gebied waar dagelijks wordt gevochten. Maar helemaal veilig is het er niet (bleek ook een week na ons gesprek toen de Russen diverse steden waaronder Lviv bombardeerden, red.). Ik heb dan ook dagelijks contact met mijn familie, raad ze aan om bij het minste of geringste de schuilkelders in te gaan.” Ze lacht. “Dat weten ze zelf natuurlijk ook. Het is een combinatie van bezorgdheid en onmacht. Ik zit nu zo ver weg van ze”

Introvert

Marta had eerder dit jaar een expositie in de Amsterdamse Zuiderkerk. Het Parool besteedde er aandacht aan en zo kwam de Nationale Opera & Ballet bij haar uit met de vraag of ze de affichebeelden voor de voorstellingen van komend seizoen voor ze wilde maken. Dat project, in totaal 21 affiches, is inmiddels afgerond. Ze is nu bezig met enkele andere projecten, daarbij vertegenwoordigd door Frenchman Gallery in Amsterdam. Eerder exposeerde ze al in Parijs, Londen, Arles en Linz. Ze glimlacht: “Maar veel reizen doe ik normaal niet, veel contacten gaan via internet. Ja, ik ben redelijk introvert, ben het liefst bezig in mijn studio”. Gevraagd naar de start van haar carrière legt ze uit dat ze weliswaar op jonge leeftijd geïnteresseerd was

in kunst, maar geen ambities als kunstenaar had. “In ben niet in een erg kunstzinnige omgeving opgegroeid.” Dat veranderde toen haar opa Marta op haar 14e een camera in de handen stopte. “In eerste instantie maakte ik geen kunstzinnige foto’s. Tot ik op mijn 16e naar de kunstacademie in Lviv ging om kunstgeschiedenis te studeren. Daar zag ik studenten die op allerlei manieren bezig waren met het maken van kunst. Dat stimuleerde mij om op een andere manier te gaan fotograferen.”

Bang voor water

Ze wilde met haar foto’s laten zien hoe zij de wereld zag, met daarbij de mens als centraal thema. Ook de natuur is vaak terug te zien. Ze gebruikte de kennis die ze opdeed over kleur en compositie en het spelen met licht en donker in haar werk. “Ik

heb in de eerste jaren veel geleerd en heb die kennis verwerkt in diverse thema’s.” Een van thema’s is water, een onderwerp met voor haar een heel persoonlijke lading, glimlacht Marta.

“Ik ben lang bang geweest voor water, omdat ik niet kon zwemmen. Nu kan ik dat wel, althans een beetje, en ben ik wat minder bang.” Op enig moment ging ze zich toeleggen op fotograferen van naakten. “Geen vanzelfsprekende stap in Oekraïne waar we wat preuts zijn. Ik wilde de naakte lichamen ook niet per se als heel herkenbaar, als te realistisch, vastleggen. In mijn studio experimenteer ik graag met licht, spiegels, het gebruik van stoffen. In een van mijn meest recente series verwijs ik naar het moederschap en maak ik veel gebruik van de kleuren geel en blauw, de kleuren van de Oekraïne als moeder, als symbool van hoop en toekomst.”

“In mijn studio experimenteer ik graag met licht, spiegels, het gebruik van stoffen”

“De oorlog
is voor mij
ook een
inspiratiebron,
maar wel een
heel slechte”

Rembrandt

Nu is ze dus sinds april in Nederland, in Amsterdam, voor enkele projecten, zoals dus voor de Nationale Opera & Ballet. Tijd om naar een museum te gaan heeft ze nog niet gehad. “Maar dat gaat zeker gebeuren. Ik wil zonder meer werk van Rembrandt zien, die net als bijvoorbeeld Caravaggio op een heel bijzondere manier kon spelen met licht en schaduw. Ja, daar heb ik wel wat inspiratie uitgehaald. Overigens lijkt het hier in Amsterdam wel of iedereen verstand van kunst heeft.”

Ze exposeert momenteel en is bezig met nieuw werk. “De oorlog is voor mij ook een inspiratiebron, maar wel een heel slechte. Er is sinds het uitbreken ervan in mijn land veel veranderd. Hoewel ik op afstand zit, hoor ik veel verhalen en zie de beelden. Of ik als fotograaf op reportage in oorlogsgebied zou gaan? Nee, dat vind ik veel te confronterend. Ik kan de gruwelijkheid van de oorlog alleen in kunstzinnige foto's vastleggen, iets wat ik momenteel dan ook doe. Met een dubbel gevoel. Het bevalt me hier in Amsterdam, het multiculturele karakter spreekt me aan. Maar in gedachten ben ik toch vooral bij mijn familie, bij de mensen in Oekraïne.” ■

Voor meer informatie zie www.frenchman.gallery